

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการเรียนการสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัลของบุคลากร
ทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1*

Transformational Leadership and Online Teaching in the New Normal Era of
Educational Personnel Under the Nakhon Pathom Primary Educational
Service Area Office 1

¹ปฐมเดช สุขศิริ, โสภี วิวัฒน์ชาญกิจ และ ในตะวัน กำหอม

¹Pathomdej Suksiri, Sopee Wiwatchankit and Naitawan Kumhom

วิทยาลัยทองสุข

Thongsook college, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: ntawan@hotmail.com

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 2) ศึกษาระดับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน ในปีการศึกษา 2567 ได้จากการคำนวณตามสูตรของ Yamane เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .911 ตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) การจัดการเรียนการสอนออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านสื่อและเทคโนโลยีได้คะแนนสูงสุด 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการเรียนการสอนออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; การบริหาร; การเรียนการสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัล

Abstract

This research aimed to 1. to examine the level of transformational leadership among educational personnel under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1; 2. to investigate the level of online teaching and learning management in the new normal era; and 3. to study the relationship between transformational leadership and online teaching and learning management in the new normal era. The sample consisted of 385 participants, including administrators, teachers, and educational personnel, in the academic year 2024, determined by Yamane's formula. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of .911, calculated using Cronbach's alpha. Data were analyzed using statistical methods including mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research findings revealed that: 1. transformational leadership was rated at the highest level, particularly in the dimension of individualized consideration; 2. online teaching and learning management was also rated at the highest level, with media and technology receiving the highest scores; and 3. transformational leadership showed a moderate positive correlation with online teaching and learning management, with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Transformational Leadership; Administration; Online Teaching and Learning in the New Normal

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคตมีความรวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับอดีต ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนั้น ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดในการบริหารให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยและสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีคุณภาพในทุกด้าน ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ที่ช่วยให้การสื่อสารและการส่งผ่านข้อมูลความรู้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอ ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายทุกที่ทุกเวลา ความแตกต่างระหว่างยุคอุตสาหกรรมกับยุคดิจิทัลในปัจจุบันนั้นชัดเจน โดยเฉพาะในยุคที่ข้อมูลข่าวสารและอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้ทำให้ครู อาจารย์ และนักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ได้โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งในด้านเวลาและสถานที่คุณลักษณะสำคัญของยุคดิจิทัลมี 3 ประการ ได้แก่ 1) ความรวดเร็วในการสื่อสาร ซึ่งรวมถึงการจัดเก็บและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ต่างๆ ของผู้ใช้ 2) การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่มี

ขอบเขตหรือข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ทำให้สามารถเข้าถึง รับรู้ และเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และ 3) การนำเทคโนโลยีมาบูรณาการเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆ ให้ทุกคนสามารถจัดเก็บ เข้าถึง ใช้พัฒนาความรู้ รวมถึงเผยแพร่และแบ่งปันความรู้ได้อย่างทั่วถึง (ประภาส วรณทอง, 2559)

บุคลากรทางการศึกษาเป็นกลไกและตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) ดังนั้น บุคลากรทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตนเองและพยายามยกระดับการตระหนักรู้ของผู้ตาม โดยการส่งเสริมความคิดและค่านิยมทางสังคมให้สูงขึ้น ตามที่เบิร์น (Burns, 1978; อ้างถึงในวิโรจน์ สารัตนะ, 2555) ได้กล่าวไว้ว่า ต้องมีทักษะการบริหาร ความรู้ความสามารถ และความเป็นมืออาชีพ เพื่อที่จะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดอิทธิพลที่มีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ความสำคัญนี้ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีบทบาทสำคัญต่อบุคลากรทางการศึกษา และเป็นปัจจัยที่จะนำพาให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา โดยการเปลี่ยนแปลงเจตคติ สมมุติฐาน และความผูกพันในการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ที่สำคัญของสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้ตามสามารถกลับกลายมาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานของสถานศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงถือเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของผู้นำในระดับต่าง ๆ อย่างครบถ้วน (Muchinsky, 1997)

ยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา เป็นสภาพการณ์ใหม่ที่บุคลากรทางการศึกษาต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะหลังวิกฤตโควิด-19 ซึ่งส่งผลให้การจัดการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี กระบวนการเรียนรู้ และบทบาทของครูและผู้บริหาร ครูมีบทบาทเป็นโค้ช คอยแนะนำและสนับสนุนผู้เรียน รวมทั้งปรับวิธีสอนให้สอดคล้องกับวิชาต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลัก การเรียนการสอนในยุคนิวนอร์มัลมักเป็นแบบออนไลน์ 100% มีการบูรณาการเนื้อหา ปรับลดเวลาเรียนลงประมาณ 45% เพื่อลดภาระผู้เรียน อย่างไรก็ตาม การเรียนออนไลน์ยังเผชิญข้อจำกัด เช่น สภาพแวดล้อมที่บ้านไม่เหมาะสม ความเหลื่อมล้ำด้านความรู้ เทคโนโลยี และทรัพยากร ตลอดจนปัญหาการดูแลนักเรียน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ในยุคนิวนอร์มัล

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับงานการเรียนการสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำงานอยู่ อันจะเป็นแนวทางที่สามารถนำไปกำหนดนโยบาย รูปแบบ แนวทางในการวางแผน ส่งเสริมปรับปรุง และพัฒนา เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างเต็มที่ เต็มศักยภาพ เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับงานการเรียนรู้การสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับงานการเรียนรู้การสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับงานการเรียนรู้การสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัย โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2567

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 385 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างของประชากรที่ใช้ในการวิจัยของ ทาร์โร ยามาเน่ (Yamane, 1970 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 3) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำองค์ความรู้มาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการเรียนรู้การสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

2. การพัฒนาเครื่องมือ

2.1 นำร่างแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และพิจารณาความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้สื่อความหมายได้ชัดเจน ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้ +1 คือ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 0 คือ ไม่แน่ใจ และ -0 คือ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา และแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 นำแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ได้มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามแบบครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ .911

2.3 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 385 ชุด ให้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนตามจำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยมีวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. แจกแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจง และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องชัดเจน ให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม รวมถึงอธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

2. เก็บและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ให้ครบตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน ในกรณีที่พบว่าแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามอีกครั้ง ตามจำนวนที่ขาดเหลือ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

3. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลครบถ้วนมาวิเคราะห์ และตีความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้ โดยใช้เกณฑ์ เบสส์ (Best, 1977 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลครบถ้วนมาวิเคราะห์ และตีความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้ โดยใช้เกณฑ์ เบสส์ (Best, 1977 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายความว่า	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient อ้างอิงจาก ในตะวัน กำหอม, 2559) พร้อมกำหนดเกณฑ์ในการตีความค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังนี้

สูงกว่า 0.90	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
0.71-0.90	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
0.30-0.70	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 0.30	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.0	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
X _{total}	แทน	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร
X ₁	แทน	ด้านการกระตุ้นทางปัญญา
X ₂	แทน	ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
X ₃	แทน	ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล
X ₄	แทน	ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

Y_{total}	แทน	งานการเรียนการสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัล
Y_1	แทน	ด้านครูและนักเรียน
Y_2	แทน	ด้านการจัดการเรียนการสอน
Y_3	แทน	ด้านสื่อและเทคโนโลยี
Y_4	แทน	ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือการให้ความสำคัญกับความเป็นปัจเจกบุคคล ตามมาด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และท้ายสุดคือการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ ดังนี้

(n=385)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษา	M	SD	ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
1. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.73	0.30	มากที่สุด	4
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.84	0.20	มากที่สุด	2
3. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.88	0.21	มากที่สุด	1
4. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.82	0.47	มากที่สุด	3
รวม	4.82	0.29	มากที่สุด	

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาระดับงานการเรียนการสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือสื่อและเทคโนโลยี ตามมาด้วยครูและนักเรียน การจัดการเรียนการสอน และท้ายสุดคือการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ดังนี้

(n=385)

ระดับงานการเรียนการสอนออนไลน์ยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1	M	SD	ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
1. ด้านครูและนักเรียน	4.86	0.24	มากที่สุด	2
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.81	0.27	มากที่สุด	3
3. ด้านสื่อและเทคโนโลยี	4.91	0.18	มากที่สุด	1

4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.80	0.28	มากที่สุด	4
รวม	4.82	0.09	มากที่สุด	

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลโดยรวม พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเรียนการสอนออนไลน์ในระดับปานกลาง และมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนี้

(n=385)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของเพียร์สัน					
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1	การเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวนอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1				Ytotal
	Y1	Y2	Y3	Y4	
	X1	0.73** (0.000)	0.55** (0.000)	0.44** (0.000)	
X2	0.71** (0.000)	0.55** (0.000)	0.50** (0.000)	0.50** (0.000)	0.55** (0.000)
X3	0.71** (0.000)	0.55** (0.000)	0.55** (0.000)	0.50** (0.000)	0.55** (0.000)
X4	0.71** (0.000)	0.50** (0.000)	0.51** (0.000)	0.51** (0.000)	0.55** (0.000)
XTotal	0.70** (0.000)	0.53** (0.000)	0.55** (0.000)	0.55** (0.000)	0.66** (0.000)

องค์ความรู้ใหม่

1. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับ “สูงมาก” ครอบคลุมทั้ง 4 ด้านตามแนวคิดของ Bass & Avolio (1994) ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เป็นด้านที่ได้รับคะแนนสูงสุด แสดงให้เห็นว่า บุคลากรให้ความสำคัญกับความแตกต่าง ความต้องการ และศักยภาพเฉพาะบุคคลของผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของภาวะผู้นำในยุคใหม่ ที่เน้น “มนุษย์สัมพันธ์” และ “การส่งเสริมศักยภาพรายบุคคล” การสร้างแรงบันดาลใจ เป็นอีกด้านที่มีคะแนนสูง แสดงถึงความสามารถของผู้นำในการสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และปลูกฝังบวกให้กับเพื่อนร่วมงาน การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ผู้ปฏิบัติงานมีบทบาทเป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม ความเสียสละ และความรับผิดชอบ ซึ่งช่วยสร้างแรงศรัทธาในที่ทำงาน การกระตุ้นทางปัญญา แม้จะ

ได้คะแนนน้อยที่สุด แต่ยังคงอยู่ในระดับสูงมาก แสดงให้เห็นว่าครูและบุคลากรเริ่มให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้เกิดการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

2. ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีระดับการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลอยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยเฉพาะในด้าน สื่อและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่า ครูสามารถปรับตัวและพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน ด้าน ครูและนักเรียน และการจัดการเรียนการสอน ก็อยู่ในระดับสูงมาก สะท้อนถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี และการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นตามบริบทของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดและประเมินผล ซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดในการออกแบบการประเมินผลที่เหมาะสมกับรูปแบบออนไลน์ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ดังนี้

2.1 เทคโนโลยีการศึกษากลายเป็นทักษะหลักที่จำเป็นของครูในยุคนิวอร์มัล ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของยูเนสโก (UNESCO, 2021) ที่เห็นว่า การศึกษาหลังโควิด-19 ต้องอาศัยการสร้างสมรรถนะดิจิทัลแก่ครู เพื่อให้สามารถสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ และเชื่อมโยงผู้เรียนกับโลกแห่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีคุณภาพ

2.2 ความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียนเป็นปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ทางไกลที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ที่ต้องอาศัยความเข้าใจบริบทของผู้เรียนเป็นสำคัญ (ศุภลักษณ์ พรหมพินิจ, 2565)

2.3 ระบบการวัดและประเมินผลยังเป็นจุดที่ควรพัฒนาเพิ่มเติม ทั้งด้านเครื่องมือ วิธีการและการตีความผลการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ที่ชี้ว่าการวัดผลแบบเดิมไม่สามารถรองรับลักษณะการเรียนรู้ที่กระจายตัวและอิงสมรรถนะในโลกยุคดิจิทัลได้อย่างแท้จริง

3. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวอร์มัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า หากผู้บริหารหรือผู้นำทางการศึกษามีคุณลักษณะของภาวะผู้นำที่ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลง เช่น การสร้างแรงบันดาลใจ การให้ความสำคัญกับบุคลากร และการกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ จะส่งผลต่อทัศนคติ ความร่วมมือ และการปฏิบัติงานด้านการสอนออนไลน์ของครู ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นตัวแปรทำนายคุณภาพของการเรียนการสอนออนไลน์ได้ โดยเฉพาะในยุคที่บริบทการศึกษาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูต้องอาศัยแรงสนับสนุนจากผู้นำที่สามารถสร้างวิสัยทัศน์และแรงจูงใจที่เหมาะสม (Bass & Avolio, 1994)

3.2 ในสถานการณ์นิวอร์มัล ภาวะผู้นำมิใช่เพียงหน้าที่ของผู้บริหาร แต่เป็นทักษะร่วมที่ต้องเกิดในระดับห้องเรียนด้วย ครูที่มีภาวะผู้นำสามารถจัดการเรียนรู้แบบใหม่ได้ดีขึ้น และสามารถโน้มน้าวผู้เรียนเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศุภลักษณ์ พรหมพินิจ, 2565)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ สูงที่สุด โดยเฉพาะด้านที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามด้วย การสร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bass & Avolio (1994) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยผู้ที่ภาวะผู้นำในลักษณะนี้จะสามารถสร้างแรงจูงใจและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานของ นิภาพร นนธิสอน และคณะ (2563) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลเช่นเดียวกัน

2. การเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวอร์มัล ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีระดับการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลอยู่ในระดับ สูงที่สุด โดยเฉพาะด้าน สื่อและเทคโนโลยี ที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ครูและนักเรียน และการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่ได้รับคะแนนต่ำสุดคือ การวัดและประเมินผล ซึ่งสะท้อนถึงความพร้อมด้านเทคโนโลยีของครูและโรงเรียน ในขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดเชิงเครื่องมือและกระบวนการประเมินผลในระบบออนไลน์ ผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวิชญ์ สนลอย (2565) ซึ่งศึกษาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ในระดับสูง และมีวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับยุคดิจิทัล นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับรายงานของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ที่ชี้ว่า การจัดการเรียนรู้ในยุค COVID-19 จำเป็นต้องอาศัยแพลตฟอร์มและเทคโนโลยีที่หลากหลาย ทั้งครูและนักเรียนต้องพัฒนาทักษะดิจิทัล พร้อมทั้งปรับตัวให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับบริบทออนไลน์

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการเรียนการสอนออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง กับการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคนิวอร์มัลของบุคลากรทางการศึกษา และมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้นำที่สามารถแสดงบทบาทการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ครู จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญ ผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจรศักดิ์ ธรรมธัชกุล, ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ และปัทมา จันทพันธ์ (2564) ที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจในการทำงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถใช้คาดการณ์แรงจูงใจของครูได้ในระดับที่สูง ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของผู้นำในการสร้างพลังขับเคลื่อนคุณภาพของการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจ และการกระตุ้นทางปัญญา เพื่อให้สามารถเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อครูและบุคลากรในยุคดิจิทัล

1.2 หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการบริหารจัดการนวัตกรรมการศึกษา เพื่อยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรในการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้รูปแบบใหม่

1.3 ครูผู้สอน ควรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับบริบทการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

1.4 ควรมีการส่งเสริมให้ครูแสดงภาวะผู้นำในระดับห้องเรียน เพื่อเป็นผู้ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับผู้เรียน เนื่องจากการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลต้องอาศัยภาวะผู้นำร่วมในทุกระดับ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเชิงลึกเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคลและบริบทของโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพของการสอนออนไลน์ เช่น วัฒนธรรมองค์กร ขนาดโรงเรียน หรือประสบการณ์ของครู

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับ กระบวนการปรับตัวของครูและผู้บริหาร ในยุคดิจิทัล และเข้าใจกลไกของภาวะผู้นำในเชิงพฤติกรรม

2.3 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในมิติอื่น ๆ เช่น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) หรือ ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ซึ่งอาจมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในระบบการศึกษายุคใหม่

2.4 ควรมีการวิจัยในระดับนโยบายเพื่อวิเคราะห์ว่า ระบบสนับสนุนจากส่วนกลาง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ หรือเขตพื้นที่ มีส่วนในการส่งเสริมภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์อย่างไร

References

- ขจรศักดิ์ ธรรมธัชกุล ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ และปัทมา จันทพันธ์. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 11. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(37), 282.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 12(1), 1.
- นิภาพร นนธิสอน สุदारัตน์ สารสว่าง และพร้อมพีไล บัวสุวรรณ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี. *วารสารครุศาสตร์ทรรศน์*. 7 (3), 71.
- ในตะวัน กำหอม. (2559). การวิจัยทางการศึกษา. เล่ม 1. มหาสารคาม: โรงพิมพ์ทีคอม.
- ประภาส วรรณทอง.(2559). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 6(2), 112-126.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิดทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- ศุภลักษณ์ พรหมพินิจ. (2565). การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูระดับประถมศึกษาในยุคนิวนอร์มัล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 19(1), 45–60.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). การขับเคลื่อนการศึกษาในยุคนิวนอร์มัล. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อภิวิชญ์ สนลอย. (2563). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*, 5(1), 90-101.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). Improving organizational effectiveness through transformational leadership. Sage Publications.
- Mushinsky, Paul M. (1997). Psychology applied to work an introductions to industrial and.
- UNESCO. (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education. Paris: UNESCO.